

Zpravodaj SCHOK 3/2017

OBSAH

Aktualita

Distribuce veterinárních léčiv Českomoravské společnosti chovatelů, a.s.

Úvodník

Vážení chovatelé

Ze života Svazu

Zápis z Revizní komise SCHOK z.s. (23. 6.)

Zápis z jednání Spolkové rady SCHOK z.s. (26. 6.)

Zápis z jednání Rady plemenné knihy koz (28. 6.)

Zápis z jednání Rady plemenných knih ovcí (7. 8.)

Z domova

Ovčácký den v Rožnově pod Radhoštěm

Chovatelská výstava v Horšovském Týně

Ovčáské slavnosti v Borovanech

Ovenálie 2017

Celostátní výstava ovcí a koz

Vlna na Ovenáliích

Módní přehlídka

... aneb co zmůže předpověď počasí

Výstava ovcí a koz na Zemi živitelce v Českých Budějovicích 2017

Šampionát beranů zwartbles po čtvrté

Ovce, vlci a stříhání v Nýdku

Krajská výstava na Vysočině

„NA VLNĚ VLNY“ v Turnově

Pletěné plavky aneb jak umělci dostávají šílené nápady

Vlk obecný – náš staronový soused

Křemežský víkend 2017

Jarní schůze KCHANK

Ze zahraničí

Na návštěvě v Nizozemsku

Detekce gravidity na hořy

Pořád je co se učit

Ovčákův rok

Základy tělovědy ovce a kozy

Úřední deska

Doporučené ceny ovcí a koz

Připravované akce

Mezinárodní konference chovatelů ovcí a koz

Odbytový servis

	14
	15
	16
1	17
	18
	19
2	20
	23
3	23
3	
6	24
6	24
8	
8	26
9	31
10	
10	39
11	
12	39
13	

AKTUALITA

■ DISTRIBUCE VETERINÁRNÍCH LÉČIV ČESKOMORAVSKÉ SPOLEČNOSTI CHOVATELŮ, A.S.

nabízí široké odborné veřejnosti ucelený sortiment tuzemských i dovozových veterinárních léčivých přípravků (VLP) a doplňkový sortiment chovatelských pomůcek a potřeb.

<http://www.cmsch.cz/obchod-a-sluzby/veterinari-leciva/cenik-vlp>

Způsoby distribuce:

1. přímý prodej na veterinární recept
2. veterinární lékař léčiva objedná, zaplatí a dále vydává chovatelům
3. na základě dvojstranné smlouvy o zajištění veterinární léčebné a preventivní činnosti nebo trojstranné smlouvy o zajištění distribuce VLP objedná a přebírá léčiva veterinární lékař; chovatel se stává přímým plátcem dodaných léčiv

<http://www.cmsch.cz/obchod-a-sluzby/veterinari-leciva/dvojstranna-dohoda>

Dodávku léčiv zajišťuje ČMSCH, a.s. na vlastní náklady.

Kontakt: ČMSCH, a.s.

Benešovská 123, 252 09 Hradištko

Krňanská Zora: krnanska@cmsch.cz, tel.: 725 131 977

MVDr. Pavlína Dorčáková: dorcakova@cmsch.cz, tel.: 607 777 717

■ VÁŽENÍ CHOVATELÉ

V uplynulém období jsme se zabývali ve výboru Rady plemenných knih ovcí rozhodnutím Revizní komise Svazu, která na základě podnětů ze strany chovatelů pozastavila výkon usnesení č. 4 Rady plemenných knih ovcí z roku 2017: „**Chovy s neprůkaznými výsledky parentity nad 2 neprůkazné berany u chovů do 10 vzorků potomků nebo nad 20 % neprůkazných původů beranů u chovů nad 10 vzorků potomků včetně budou vyloučeny z výpočtu CPH a z produkce beranů v aktuálním roce**“ a dále pozastavila usnesení Rady plemenných knih ovcí z roku 2017 **o používání dvou plemenů na stádě s produkcí plemenných beranů.**

Revizní komise Svazu následně na svém jednání 25. 8. 2017 uvedená opatření zrušila. V odůvodnění tohoto kroku mimo jiné uvádí u usnesení RPKO závadějícího povinnost **při produkci plemenných beranů používat nejméně dva plemeny souběžně připouštěné** tyto důvody:

RK konstatuje, že celé opatření vyvolává názor, že se jedná, byť o nevědomé, potlačení konkurence v produkci plemenných beranů. Je zřejmé, že RK nemůže nečinně přihlížet k omezení svobody podnikání a svobodné a spravedlivé hospodářské soutěže.

RK je dále po posouzení všech informací přesvědčena, že zavedení projednávaného opatření tak, jak bylo připraveno a projednáno, nepřinese s ohledem na počet dotčených chovatelů deklarované výsledky ve zpracování odhadů PH. Naopak odchod chovatelů z kontroly užítkovosti by přinesl zmenšení objemu dat vstupujících do zpracování odhadů PH u jednotlivých plemen a tím snížení přesnosti tohoto odhadu.

RK nemůže současně opominout oprávněný zájem SCHOK z.s. a jeho členů na stabilním výkonu kontroly užítkovosti a hospodářských výsledcích spojených s touto oblastí. Neméně důležitá je v této oblasti i role SCHOK z.s. jako zaměstnavatele.

Na základě všech uvedených skutečností a informací rozhodla Revizní komise tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí.

V odůvodnění zrušení usnesení č. 4 Rady plemenných knih ovcí z roku 2017: **Chovy s neprůkaznými výsledky parentity nad 2 neprůkazné berany u chovů do 10 vzorků potomků nebo nad 20 % neprůkazných původů beranů u chovů nad 10 vzorků potomků včetně budou vyloučeny z výpočtu CPH a z produkce beranů v aktuálním roce** mimo jiné uvádí tyto důvody:

RK je po posouzení všech informací přesvědčena, že zavedení projednávaného opatření tak, jak bylo připraveno a projednáno, nepřinese s ohledem na počet dotčených chovatelů deklarované výsledky ve zpracování odhadů PH. Naopak odchod chovatelů z kontroly užítkovosti by přinesl zmenšení objemu dat vstupujících do zpracování odhadů PH u jednotlivých plemen a tím snížení přesnosti tohoto odhadu. RK vzala při svém rozhodování na vědomí i současnou situaci v chovu ovcí. Chov ovcí se stává v porovnání s chovy krav bez tržní produkce mléka velmi náročným. Chovatelé se potýkají s nárůstem byrokratické zátěže, nárůstem různých kontrol, celou řadou vydaných omezení a nařízení, od nitrátové směrnice a počítání bobků na pastvině až po získávání všech možných statusů, kontroly zdraví a mnoha dalších povinností.

Zrušené rozhodnutí RPKO by bylo možné do uvedeného seznamu zařadit.

RK komise považuje za vhodné připomenout, že primárním důvodem pro chov hospodářských zvířat je produkce potravin a šlechtění má tomuto cíli pouze sloužit.

RK nemůže současně opominout oprávněný zájem SCHOK z.s. a jeho členů na stabilním výkonu kontroly užítkovosti a hospodářských výsledcích spojených s touto oblastí. Neméně důležitá je v této oblasti i role SCHOK z.s. jako zaměstnavatele.

Na základě všech uvedených skutečností a informací rozhodla Revizní komise tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí.

Tato rozhodnutí vyvolala další reakce chovatelů, kterými se budou příslušné orgány Svazu zabývat.

Na základě novely plemenářského zákona, která se týkala genetických zdrojů hospodářských zvířat, byly doplněny šlechtitelské programy chovu ovcí a koz. Ve šlechtitelském programu chovu koz se navíc zpřesnila, po projednání na Ministerstvu zemědělství, metodika provádění kontroly užítkovosti a program byl rozšířen o plemeno alpské kozy. Šlechtitelský program chovu ovcí byl navíc rozšířen o plemeno bleu du Maine. Oba šlechtitelské programy jsou schváleny Ministerstvem zemědělství a vstoupily v platnost.

Českomoravská společnost chovatelů, a.s. zajistila náhradu páskových ušních známek, které bude možné objednávat od poloviny října 2017, aplikace známek bude možná kleštěmi firmy Allflex. Další informace hledejte na www.cmsch.cz.

Dále je připraven dovoz antiparazitika First Drench z Austrálie, které má podobné složení jako nedostupný Levitape. O vyřízení výjimky u SVS a možnosti objednávky prostřednictvím ČMSCH, a.s. budete informováni na našich stránkách.

*Ing. Vít Mareš,
předseda Svazu*

OVENÁLIE 2017

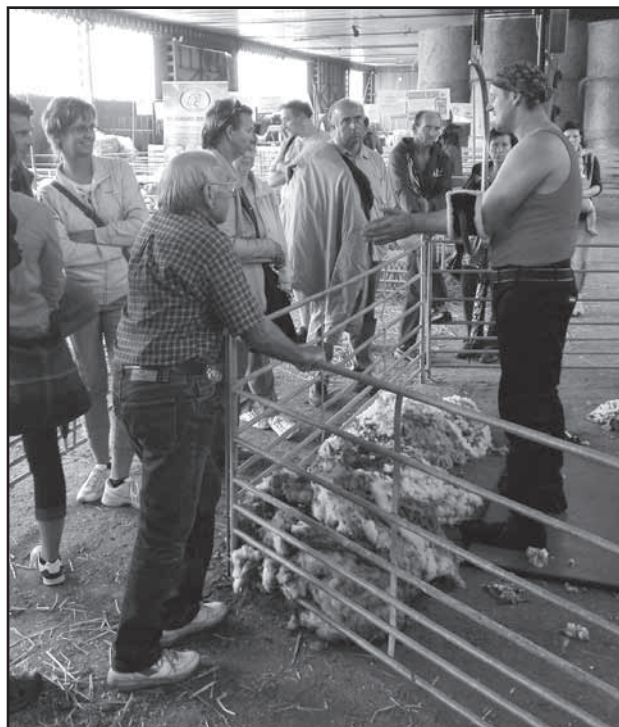
Jaké byly ty letošní? Jaká zvířata byla k vidění, jaký program čekal velké i malé návštěvníky? Kterak proběhl druhý ročník vlnařské burzy s módní přehlídkou? Přečtěte si o tom v následujících příspěvcích, jak to viděly čtyři páry očí.

CELOSTÁTNÍ VÝSTAVA OVCÍ A KOZ

Program na hale byl sice tradiční, ale o to bohatší a pro nové i ty dlouhodobé návštěvníky Ovenálií jistě stále zajímavý. Sestával z nákupního trhu, celodenní výstavy mnoha kolekcí ovcí a koz a ukázky stříhání ovcí, resp. beranů. Chovatelé do devíti hodin navezli vystavované kolekce, s jednou trvalou výjimkou byla přítomna do deseti hodin i všechna zvířata na nákupní trh, takže v 11 hodin mohlo vše řádně a nerušeně začít.

Letošní úroveň zvířat předvedených na NT by bylo třeba udržet i pro další ročníky. Předvedeny byly dvě reprezentativní kolekce plemene merinolandschaf, být přítomen ještě alespoň jeden chovatel, nebál bych se takové srovnání pěkných beranů nazvat elitním NT. Velmi pěknou kolekci beranů romney přivezli Kudrnovi ze Sušárny Pohorlice. Krásně připravené, až bych řekl vymazlené, berany přivezl pan Miklas. Jako další prezentoval svoji chovatelskou práci pan Drašík, který předvedl dva beránky suffolk. Právě beran suffolk byl hodnotící komisí vybrán jako Šampion aukční beran, konkrétně šlo o jedince s ušním číslem CZ 68 932, linie Mentor.

Zájem návštěvníků o přivezené berany a hlavně vystavená zvířata byl poměrně značný, jejich proud se celý den netenčil, měli mnoho všetečných dotazů nejen na pořadatele, ale i na přítomné chovatele. Všichni snad dostali fundované odpovědi na dotazy typu: co je to za divnou rasu ovcí nad kašmírovou kozou? Nebo: Maminko, ploč...? Dopoledne tak uteklo jako voda. Myslím, že k tomu přispěla i rychlá práce hodnotící komise výstavy a následně brzké vyvěšení placek oceněným zvířatům a kolekcím. Komisi tvořili letos dva noví mladí kolegové – svazoví šlechtitelé Ing. Tomáš Janoš a Ing. Ladislav Strnad, doplnil je Ing. Martin Hošek. Rozdávalo se jedenáct ocenění, kdy šampiona aukčního trhu již znáte. Když začneme u koz, tak za nejlepší kolekci si ocenění neodvezlo, ale pouze na poličku do kanceláře odneslo, Oveko a.s. za kolekci burských koz. Za šampiona kozla komise vybrala kašmírového kozla z Ovcí farmy Podyjí pana Petra Kosmáka. Poznámka: byl to ten větší. A jsme u ovcí. Jako šampionka masných plemen byla vybrána ovce plemene suffolk CZ 43 946 962, kterou vystavilo Oveko a.s. Jako šampion beran masných plemen byl, stejně jako loni, zvolen beran plemene berrichon du Cher. Letos ho ale přivezl pan Štěpán Rolník až z jižních Čech. Jako šampionka

ostatních plemen byla jednomyslně komisí vybrána černá bahnice valašské ovce od Stránské z.s. manželů Křenkových. Velmi typické zvíře, pěkné rohy a k tomu vedle její nádherná černá jehnička, pouze na temeni s rozkošnou hurvínkovskou bělavou čupřinkou. Šampiona berana ostatních plemen obhájil i loňský držitel tohoto ocenění beran zwartbles CZ 50 503 061 od Ing. Martina Hoška. Zbývají nám nejlepší kolekce ovcí a celkový vítěz výstavy. Třetí místo v hodnocení nejlepších kolekcí ovcí obsadily valašské ovce od manželů Křenkových, Stránské z.s. Druhé místo obsadil se svojí krásnou kolekcí romanovských ovcí pan Libor Dobeš z Provodova. Na první místo komise vybrala kolekci šumavských ovcí, které na Ovenálie přivezl Ing. Jan Vejčík. Stejný chovatel si odvezl do Dlouhé Stropnice u Nových Hradů i placičku za ocenění Vítěz výstavy a získal ji za krásného berana šumavské ovce. Slavnostní vyhlášení výsledků s předáním darů se potom uskutečnilo v půl čtvrté u Koliby, díky hrozdícímu dešti a trochu jinému uspořádání prodejních míst proběhlo u dřevěného psího kote, toho času provizorního pódia cimbalovky Majerán! Za to všechno může EET, na dešť si letos stěžovat snad ani nebudeme, na Moravě vlastně skoro nevíme, co to je! Všem oceněným chovatelům gratulujeme, děkujeme ale i zúčastněným chovatelům za předvedení jejich zvířat a doufáme, že se potkáme i dříve než na dalších Ovenáliích.

Za zlatý hřeb programu v hale lze ale bez nadsázky označit ukázkou stříhání tří beránků, které se ujal předseda Asociace stříhačů ovcí v ČR při SCHOK z.s. pan Vlastimil Bis-

chof. Mnoho zvědavců jej okukovalo už během přípravy jeho profesionálního pracoviště s deskou a držákem na strojek a další stříhačské pomůcky. Před čtrnáctou hodinou, kdy bylo stříhání v programu, se hala zaplnila davem lidí, okolo

VLNA NA OVENÁLIÍCH

Letošním Ovenáliím počasí moc nepřálo, alespoň na začátku dne se nejevilo v úplně ideálních barvách, ale to nikomu z účastníků ani návštěvníků nevzalo úsměv z tváří.

Osobně jsem, bohužel, nezvládla navštívit většinu programu, ale rozhodně jsem se celý den nenudila! U tvořivých stánků s vlnou a mohérem řeč nestála. Vlna byla k vidění ve všech možných fázích zpracování od hrdého nošení ovečkami, přes ukázky stříhání, nabídku surového rouna, polotovarů k dalšímu vlastnímu tvoření (česance k předení a plstění, příze k pletení, háčkování, tkaní atd.) až po hotové výrobky, kterými se letošní návštěvníci mohli kochat nejen přímo u stánků, ale odpoledne i v rámci módní přehlídky. Ta, jak věřím, byla důkazem, že z tohoto jedinečného materiálu lze vlastníma rukama doslova vyčarovat krásné módní

Soutěž v předení

Připraveno na přehlídku vlněné módy

ohrádky, kde se mělo stříhat, se utvořil zástup těch nejnedočkavějších a jakmile započal pan předseda s výkladem proč, jak často, jak rychle, čím se stříhají ovce a i další zvířata, hltali nejen každé jeho slovo, ba si je i dokumentovali na různá záznamová zařízení. Stejně tak tomu bylo, když začal stříhat zlobického plemeníka plemene suffolk a další dva aukční berany merinolandschaf. Více než půlhodinu byl vidět opravdu živý zájem návštěvníků o tuto náročnou součást naší práce a snad budou získané informace o vlně a její kvalitě jako oděvní suroviny šířit dál. Děkujeme!

Děkujeme všem, kdo se zasloužili o hladký průběh ovčáckých slavností a Petrovi Vystrčilovi zvlášť za trvalé vylepšování areálu a výstavní haly na Zlobici.

text: Ing. Martin Hošek, Ph.D.

foto: Ing. Vít Mareš, Ing. Tomáš Janoš, Mgr. Iva Oukropcová

doplňky i oblečení. Kousky vhodné jak na více či méně formální akce, tak ke každodennímu nošení. Kvalitní, dělané ručně, poctivě a s láskou, ale hlavně krásné!

Za mě osobně byla vrcholem dne jednoznačně soutěž v předení, byť proběhla už dopoledne. Vidět pohromadě tolik kolovrátků, jeden vedle druhého, historické i moderní, dokonce i vřetánka, všechny dohromady spojující lidi, kteří se předení věnují a vzájemně se podporují, byla jednoduše radost.

Těším se opět za rok na setkání se stejně "postiženými" lidmi, se kterými si navzájem tak krásně rozumíme.

Daniela Linhartová ml.

foto: Ing. Vít Mareš

Jméno	délka [m]
1. Renata Holková	96,73
2. Silvie Fránová	96,26
3. Vladka Křenková	71,00
4. Daniela Linhartová ml.	69,60
5. Daniela Linhartová	65,90
6. Jiřina Pařilová	62,40
7. Eva Uxová	56,00
8. Dana Žemličková	53,70
9. Alena Rádlová	48,33
10. - 11. Marie Čigelská	40,00
10. - 11. Michaela Danielová	40,00
12. Jana Stupková	38,00
13. Soňa Hrdličková	24,00 vřetánko
14. Hana Pišková	21,40
15. Vlastimil Bischof	10,00 vřetánko

■ MÓDNÍ PŘEHLÍDKA

19. 8. 2017 proběhl na Zlobici další ročník již tradičních Ovčáckých slavností s bohatým programem a pohodovou atmosférou. Počasí nás dopoledne sice trochu pozlobilo deštěm, ale odpoledne bylo krásně a slunečno a návštěvníci si mohli užít spoustu zábavy a výborného jídla i pití.

Součástí Ovenálií byl i druhý ročník vlněné burzy, kde chovatelé i střihači nabídli k prodeji rouna různých plemen ovcí, ale také alpak nebo mohérových koz. Materiál byl různorodý a ve výborné kvalitě a přadlenky i další zpracovatelé těchto přírodních materiálů si nadšeně odnášeli nové zásoby.

Dopoledne si zasoutěžilo 14 přadlenek a jeden přadlák v předení nejdelší nitě na čas. Všichni účastníci dostali

stejný odvážený materiál a časový limit 20 minut a kola kolovratů i vřetánka se mohla roztočit. Zvítězila Renata Holková s úžasnými 96,73 metry.

Po obědě pak proběhla i první módní přehlídka vlněných oděvů a doplňků od českých tvůrců. K vidění byly hlavně modely ručně plstěné, od kabátků, tunik, šatů až po klobouky a doplňky, ale i pletené, háčkované či ručně tkané šály, ponča či svetříčky. Část přehlídky tvořily modely vytvořené na oblíbených kurzech mokrého plstění Kateřiny Kubešové, které probíhají každoročně také zde na Zlobici, ale i v dalších lokalitách.

No a v odpoledních a večerních hodinách si všichni mohli zatančit a zazpívat napřed s cimbálovkou a potom s country kapelou. Krásný západ slunce byl už jen třešinkou na tomto prima dni.

text a foto: Kateřina Vodrážková

Autorka Soňa Hrdličková, plstěný kabátek z merina

Autorka Daniela Linhartová ml., ručně tkaný šál

Autorka Kateřina Vodrážková, nuno plstěné šaty z merina s ručně malovaným hedvábím

Autorka Hana Plšková, tkaná vesta a háčkovaná čapka z ručně spředeného mohéru z vlastního chovu

■ ... ANEB CO ZMŮŽE PŘEDPOVĚĎ POČASÍ

Letošní OVENÁLIE probíhaly podobně jako v minulých letech na Zlobici, bývalém vojenském prostoru a nyní příjmem turistickém prostředí nad Kuřimí. Připraveno bylo také jako obvykle ledacos dobrého a zajímavého: celostátní výstava plemen ovcí a koz dole v hale, hodnocení plemenných zvířat a vyhlásování těch nejlepších; pro labužníky různé stylové i nestylové dobroty z Koliby či venkovního kotlíku; pro hladovce soutěž v jezení halušek; pro kulináře vaření kotlíkového guláše; pro zájemce o tradiční činnosti ruční stříhání ovcí; pro zvědavce různé stánky s ledajakým zbožím (od korálek přes drátky, proutí, dřevo až ke keramice a kotlíkům). A to jsem ještě nepsala o vlně – vlna ke zpracování, vlněné výrobky na parádu i užitek i soutěž ve sprádání vlny či módní přehlídka – račte si vybrat.

Co bylo připraveno pro děti? Ledacos. Několik rukodělných dílniček (vlnářské, truhlářské či korálkové) mezi stánky před Kolibou a několik stanovišť s dětským programem mezi sruby. Tam na ně letos čekali PERMONÍCI. Jen tak si vyšlápli přímo k nám na Zlobici a provedli děti po svém podzemním království. Poté, co se děti protáhly úzkým tunelem do jejich obydlí, objevily se v kuchyni. Pomohly místnímu kuchaři roztrždit pomíchaná koření, očichaly bylinky a některé dokonce uvařily na papírových kachlových kamnech i nějakou tu mňamku ☺. Na sousedním stanovišti si s vydatnou pomocí trpělivých rodičů opekly skutečný „jako-trdelník“ a svorně jej spořádaly. Jejich cesta pak vedla do brusičské dílny, kde si vyrobily papírový drahokam, stoprocentně originál. Další putování je zavedlo k velké permonické knize, kde se mohly dočíst o tajemství uhlí, zkamenělin či drahokamů a také o víle, která kdysi do podzemí zabloudila, a jak to s ní dopadlo. Nejdelsí cesta je přivedla

Cesta tmou ke skrytému jezírku

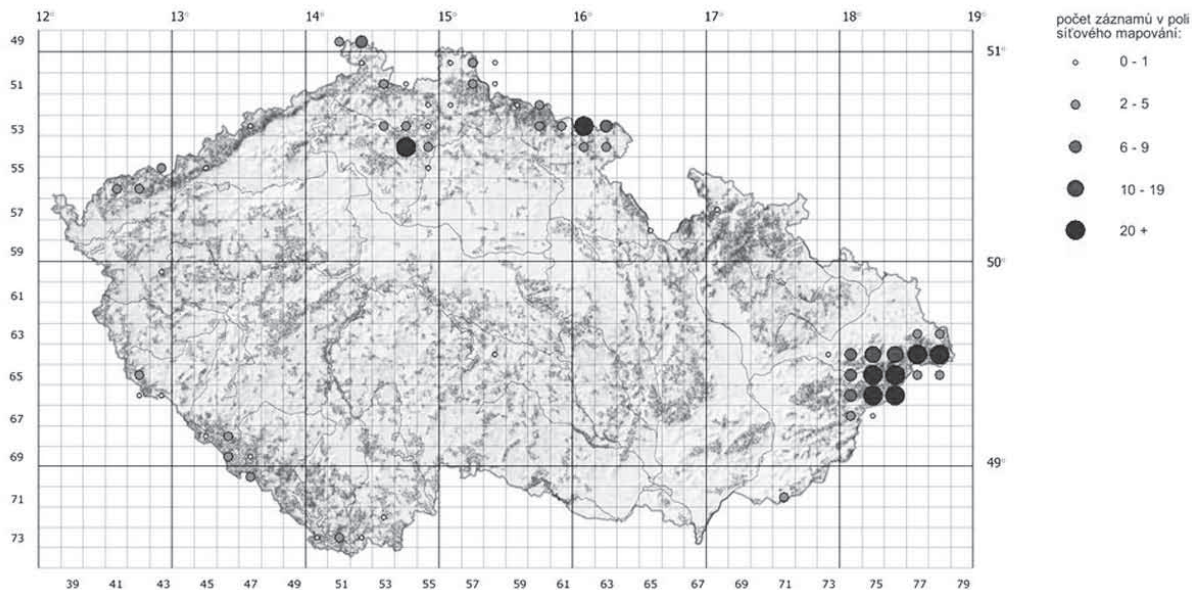
U permoníků v kuchyni

až do věže s netopýry (jistě jste odhalili, že jde o rozhlednu) a pak už zpátky tam, kde všechno začalo. Poslední nakouknutí do jeskyňky s „krápníky, na které lze hrát“ – a nepleťte si to s perkusy, těmi barevnými trubkami! ☺) a šup zpátky do tunelu zase na denní světlo. Uf, to byla cesta. Kdo na ni vyšel, strávil v podzemním světě víc než hodinku. Škoda jen, že mnozí možní návštěvníci příliš věřili nepříznivé předpovědi počasí a nevyrazili. U nás „v podzemí“ i nad zemí bylo poměrně pěkně, mrholilo jen občas a navíc – nejsme přece z cukru!

Od Koliby zněla hudba – cimbálová muzika Majerán odpoledne a navečer country kapela. Lidé si také zaspívali a bylo jim tu dobře. Tak příští rok neváhejte a přijďte taky. Zase bude leccos připraveno a kdyby vás náhodou strašila předpověď počasí, řekněte si: Nejsme přece z cukru!

text a foto: Mgr. Iva Oukropcová

VLK OBECNÝ – NÁŠ STARONOVÝ SOUSED

Mapa současného rozšíření vlka

© AOPK ČR 2017, podkladová data © ČÚZK

Poslední vlk byl v Čechách zastřelen roku 1874 u obce Lipka na Šumavě. Na Moravě se vlci vyskytovali téměř nepřetržitě až do roku 1914. Od devadesátých let minulého století se k nám ale tato šelma postupně vrací. Dokázala se totiž přizpůsobit životu v krajině, která je pozměněna činností člověka. První vlci přišli do Beskyd v roce 1994 ze Slovenska, kde těchto zvířat žije několik stovek. Podle vývoje vlčích populací v okolních státech (jen v německé Lužici žije odhadem deset smeček) bylo zřejmé, že brzy samovolně dorazí i do Čech. V roce 2014 bylo jejich první rozmnožování doloženo na Dokesku v chráněné krajinné oblasti Kokořínsko – Máchův kraj, postupně se objevili na Broumovsku (v roce 2016 zde bylo doloženo jejich rozmnožování), Jizerských horách, Krkonoších a Jeseníkách. Opakovaná pozorování jsou z Krušných hor nebo Šluknovského a Frýdlantského výběžku. V letošním roce bylo prokázáno rozmnožování jednoho páru vlků v národním parku Bavorský les, proto přibývá pobytových znaků o přítomnosti vlků i v národním parku Šumava. Zatímco ochránci přírody návrat vlků spíše vítají, chovatelům ovcí může způsobovat problémy.

Karkulky vlk nežere

Nejčastější potravou vlků je srnec, jelen a prase divoké, příležitostně loví i bobra evropského. Nepohrdnou však ani drobnějšími obratlovci nebo mršinou. Napadnout však mohou i domácí zvířata – zejména v období nedostatku potravy a během léta, kdy jsou ovce a kozy převážně venku. V jejich potravě jsou však vždy zastoupena jen velmi malým podílem. Vlci jsou důležití pro naše lesy – mohou napomoci snižovat stavy přemnožených velkých kopytníků, kteří nadměrným okusem ničí v lesích mladé stromky a působí nemalé škody nejen lesníkům, ale také zeměděl-

cům na polích. Velké šelmy si ke své obživě přednostně vybírají slabé a nemocné kusy a zvyšují tak kondici populace volně žijících srnců, daňků, muflonů i divokých prasat.

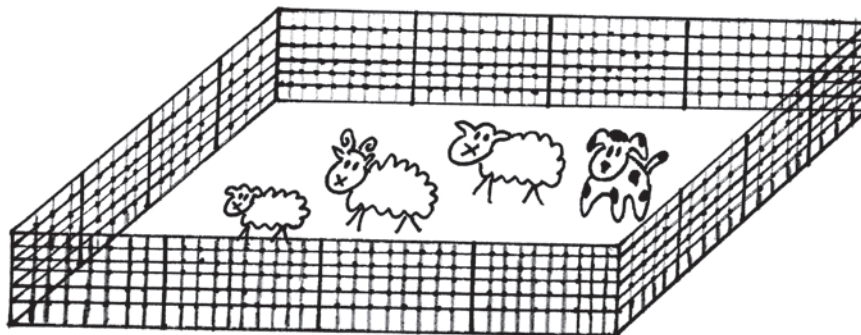
Vlci v normálních podmínkách neloví více kořisti, než potřebují. Problém ale může nastat ve chvíli, kdy se dostanou k početné a snadno dostupné potravě, což je případ nechráněného stáda ovcí či jiných hospodářských zvířat. Dostávají se do loveckého transu a jsou pak schopni zabít či potratit velké množství zvířat. Pravděpodobnost napadení závisí také na velikosti chovaného zvířete. Ovce a kozy jsou napadány častěji než skot či koně, na které vlci útočí výjimečně, a to jen na nejslabší kusy nebo mláďata.

Ochrana stád

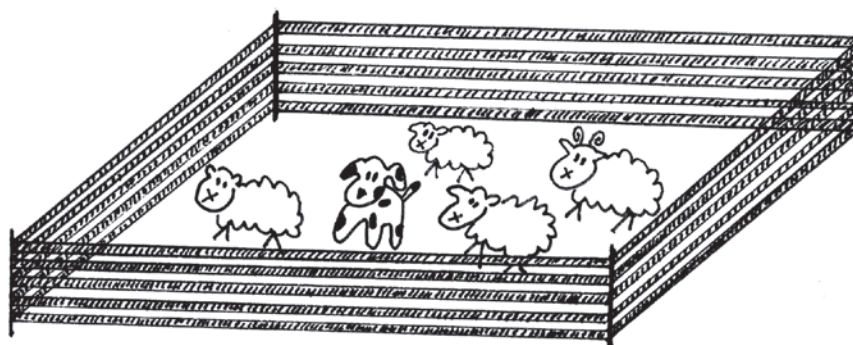
Pro naši krajinu jsou potřeba jak hospodářská zvířata, která ji pomáhají udržovat, tak vlci. Pro chovatele je přirozeně těžké vidět zvířata napadená velkou šelmou. Je to pohled, kterému jsme v posledním století odvykli. Na druhou stranu – zkušenosti z Německa či Beskyd ukazují, že v krajině je možné hospodařit a zároveň tu mohou žít i divoké šelmy. Je ale potřeba s jejich přítomností počítat a přizpůsobit jí způsob chovu.

Mezi osvědčené metody prevence patří (viz obr. 1–4):

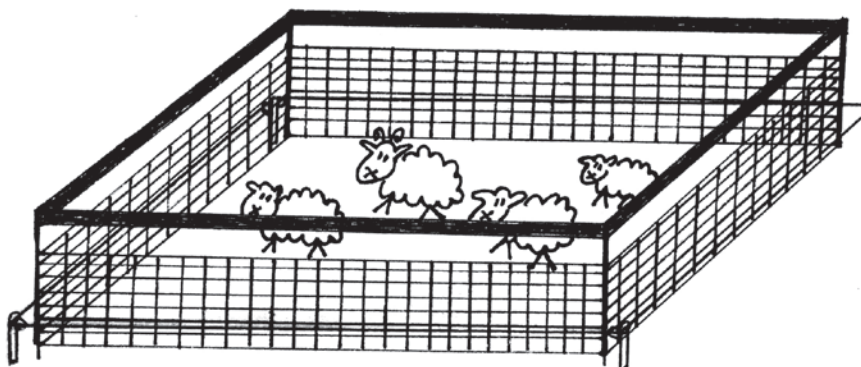
- zabezpečení zvířat elektrickým ohradníkem nebo pevnou ohradou v kombinaci s elektrickým ohradníkem;
- zahánění domácích zvířat na noc do salašů či košárů obehnaných ještě elektrickým ohradníkem. Pro zvýšení účinnosti lze okolo elektrických ohradníků ještě natáhnout lanko, na kterém jsou s rozstupem pověšeny černé vlající praporky tzv. zradidla neboli fladry;

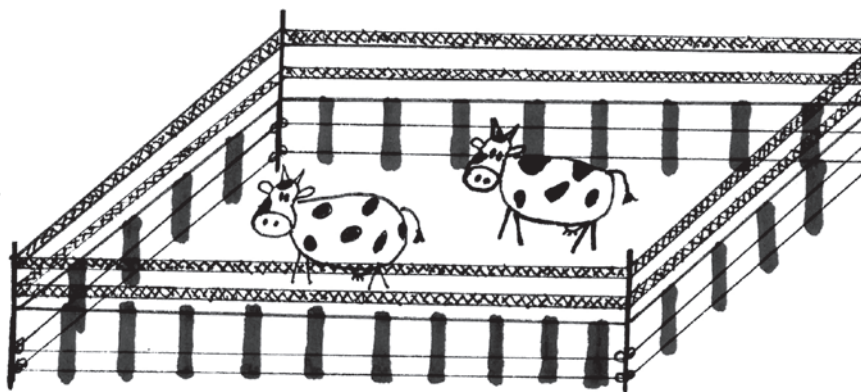
Obr. 1. **síťový elektrický ohradník** (výška min. 90 cm, lépe 110 cm) v kombinaci s ovčáckým psem

Obr. 2. **páskový elektrický ohradník** (min. 5 pásek, spodní tři pásky od sebe max. 20 cm, ostatní pásky od sebe 20–30 cm) v kombinaci s ovčáckým psem

Obr. 3. **pevný drátěný ohradník** (výška min. 120 cm, lépe 140 cm), **páska** 20-30 cm nad ohradníkem opticky brání přeskočení ohrady, **elektrický drát** (min. 2 500 V) okolo ohrady cca 20 cm nad zemí brání podhrabání (proti podhrabání se dá také zapustit pevný drátěný ohradník min. 50 cm pod zem, nebo použít drátěné pletivo navazující na ohradník v úrovni země o šířce min. 100 cm)

Obr. 4. **zradidlový ohradník**, zradidla jsou pruhy červené látky na laně umístěné max. 50 cm od sebe, dosahují k zemi nebo max. 20 cm nad zem, **dva elektrické dráty** dole cca 20 cm nad zemí brání podhrabání/podlezení, **pásky** 20-30 cm nad zradidlovým ohradníkem opticky brání přeskočení ohrady (jednoduchý fladrový ohradník bez přídatných opatření slouží jen dočasně, cca 1-2 měsíce, poté si vlci zvyknou)

- trvalá přítomnost pasteveckých psů, zejména pro stáda s větším počtem zvířat. Doporučuje se jeden pes na cca 100 ovcí. Pro velká stáda nad sto ovcí je však lepší mít psy dva na každých dalších sto ovcí, kteří jsou pak při případné obraně stáda sebevědomější. Pro menší chov poblíž místa bydliště je možnou alternativou pořízení osla, který často funguje jako alarm při blížícím se nebezpečí.

Regionální pracoviště Agentury ochrany přírody a krajiny ČR (AOPK ČR) jako rychlou pomoc nabízejí zapůjčení elektrických ohradníků, pomohou také s přípravou projektů do Operačního programu Životní prostředí. Chovatelé v oblastech, kde byli vlci zaznamenáni, si totiž mohou zažádat o dotaci na preventivní opatření před útoky šelem z tohoto operačního programu v podobě zvýšených nákladů na hospodaření – peníze mohou získat na zdvojení pevné ohrady nebo doplnění o elektrický ohradník včetně zdroje a příslušenství, síťový elektrický ohradník nebo zdvojený el. ohradník, zradidlový ohradník a pořízení psa pasteveckého plemene včetně nákladů na veterinární péči. V aktuálně vyhlášené výzvě č. 59 mohou žadatelé z řad podnikatelů působících v zemědělské prvovýrobě získat podporu pouze v režimu de minimis (do max. výše 15 000 euro na 3 roky). Toto omezení by mohlo být odstraněno na podzim letošního roku, kdy Ministerstvo životního prostředí odešle žádost Evropské komisi o schválení nového schématu veřejné podpory pro preventivní opatření na předcházení škodám způsobeným zvláště chráněnými druhy živočichů. Pro tato opatření se následně předpokládá vyhlášení samostatné výzvy.

Stát za škody platí

Vlk patří mezi zvláště chráněné živočichy podle naší i evropské legislativy. Není možné jej lovit, stát proto chovatelům vyplácí podle zákona č. 115/2000 Sb. náhrady škod. Zákon také stanoví postup, který je třeba dodržet. Klíčové je škodu nahlásit do 48 hodin a do deseti dnů odeslat žádost příslušnému krajskému úřadu. Podrobný popis najdete níže.

Konkrétně lze hradit škodu způsobenou zejména na:

- a) životě nebo zdraví fyzické osoby,*
- b) vymezených domestikovaných zvířatech,*
- c) psech sloužících k hlídání vybraných domestikovaných zvířat.*

Přítom musí být splněny tyto podmínky:

- 1) skot, kůň, osel a jejich kříženec, ovce, koza nebo prase byli v době vzniku škody umístěni v uzavřeném objektu nebo elektrickém ohradníku, nebo při jejich umístění v době vzniku škody mimo uzavřený objekt nebo el. ohradník byli pod přímým dohledem fyzické osoby nebo pasteveckého psa;
- 2) hrabavá drůbež a vodní drůbež byla umístěna v době vzniku škody v uzavřeném objektu.

Doporučený postup:

- 1) Uhynulá zvířata a otisky stop šelem vyfotografujte, přikryjte (např. textilií, igelitem) a připevněte kolíky k zemi, aby se zabránilo přilákání menších masožravých predátorů. Přikryjte i případné otisky stop, aby byly zajištěny důkazy. Trus a případné chlupy je vhodné vložit do igelitového sáčku a uchovat v chladnu.
- 2) Nahlaste škodu do 48 h. Doporučujeme kontaktovat příslušné regionální pracoviště AOPK ČR (případně správu národního parku). Zoolog státní ochrany přírody provede místní šetření a vyplní protokol, který zašle příslušnému krajskému úřadu.
- 3) Přivolejte veterinárního lékaře, který vám vystaví protokol jako nezbytnou přílohu k žádosti o náhradu škody. Veterinář rovněž rozhodne o způsobu likvidace, o léčbě či případném utracení zvířat.
- 4) Zašlete žádost příslušnému krajskému úřadu do 10 dnů.

Žádost by měla obsahovat:

Jméno a trvalé bydliště vlastníka, rodné číslo, číslo účtu, popis vzniklé škody a předmět škody.

Přiložte prosím:

- a) doklad o vlastnickém vztahu k hospodářským zvířatům (stačí čestné prohlášení),
- b) napsat odhadovanou výši škody a vypsát jednotlivá zvířata (např. 1 jehně – 1 500 Kč), cena se uvažuje jako v místě obvyklá (dle ceníku Svazu chovatelů ovcí a koz), ale lze předložit i odborný posudek o ceně např. za cenné plemenné zvíře,
- c) potvrzení (protokol) veterinárního lékaře o příčině úhynu/zranění zvířete.

O náhradě škody rozhoduje vždy příslušný krajský úřad a samotnou náhradu vyplácí ministerstvo financí opět prostřednictvím krajského úřadu. Úhrada škody tak může trvat i několik měsíců.

Aby chovatel nepřišel o dotaci za zaběhlý nebo jinak zmizelý kus domácího zvířete po prokazatelném útoku šelmy, je nutné hlásit tuto škodní událost na formuláři „Ohlášení vyšší moci výjimečných okolností“, který používá SZIF (zaběhlý kus se však dle zákona č. 115/2000 Sb. neproplácí).

Nejsme v tom sami

Dlužno poznamenat, že rysové, vlci, orli či sokoli se nevracejí jen do České republiky. Poté, co je lidé přestali masově střílet – i díky tomu, že ve většině evropských zemí jsou za jejich odstřel citelné tresty – začal jejich postupný návrat do míst, kde dříve žili. Pro naši krajinu jsou bezesporu důležití jak chovatelé domácích zvířat, tak šelmy a dravci. Stát proto hradí jimi způsobené škody a hledá další možnosti, jak chovatelům pomoci.

*Martin Strnad, Tomáš Růžička, Karolína Šůlová,
Agentura ochrany přírody a krajiny ČR*

■ DOPORUČENÉ CENY OVCÍ A KOZ

Vedení Svazu chovatelů ovcí a koz z.s. (SCHOK z.s.) se po jednáních s chovateli rozhodlo upravit ceník "**Doporučené ceny ovcí a koz pro likvidaci škod způsobených zvláště chráněnými druhy živočichů**".

Uvedený ceník byl schválen na zasedání Spolkové rady Svazu chovatelů ovcí a koz z.s. dne 26. 6. 2017 přijatým usnesením č. 19/2017.

Stanovené výše náhrad zohledňují hodnotu chovaných zvířat a náklady spojené s jejich likvidací a obnovou stád ovcí a koz jednotlivých chovatelů. Ceník lze použít pro všechny škody vzniklé chovatelům.

Ing. Vít Mareš, předseda SCHOK z.s.

Kategorie	Výše náhrady
Jehňata a kůzlata do 12 měsíců věku	150 Kč/kg nebo 3 500 Kč/ks
Bahnice a kozy	200 Kč/kg nebo 6 000 Kč/ks
Plemenný beran nebo kozel včetně aukčních beranů a kozlů (doloženo POP nebo potvrzení oprávněné osoby)	300 Kč/kg nebo 10 000 Kč/ks

Dovolujeme si Vás pozvat na 20. setkání chovatelů ovcí a koz, které bude konat v kongresovém hotelu Luna, Kouty 77, 584 01 Leděč nad Sázavou 3. - 4. 11. 2017

■ MEZINÁRODNÍ KONFERENCE CHOVATELŮ OVCÍ A KOZ

V letošním roce jsme konferenci připravili v novém prostření kongresového hotelu Luna, který Vám nabídne vedle kvalitního ubytování a moderních jednacích prostor také možnost návštěvy hotelového wellness centra s krytým bazénem s protiproudem, finskou saunou, parní saunou, infrakabinou, whirlpoolem a tělocvičnou – plavky s sebou. Budeme se věnovat aktuálním tématům od novinek v zemědělské politice až po veterinární problematiku. Přivítáme mezi sebou řadu našich zajímavých přednášejících. Sobotní program bude zaměřen na praktické školení pro chovatele. Věříme, že se aktivně zapojíte do jednotlivých diskusí a přispějete tak tím k úrovni mezinárodní konference.

Konference se koná v kongresovém hotelu Luna,
Adresa: Kouty 77, 584 01 Leděč nad Sázavou
GPS: 49°38'18"N; 15°17'57"E; 49.638N, 15.3E
Telefon: +420 569 738 800

Konferenční hotel

Jak se do hotelu Luna dostanete?

Cesta od Prahy netrvá ani hodinu. Dálnici D1 opusťte exitem na 66. km LOKET a jeďte na Leděč nad Sázavou. Cestou si můžete užít krásný výhled z mostu nad přehradou

Hotelový bazén u Ledče nad Sázavou

Želivka. Asi 1 km před Ledčicí zahněte doprava na Jihlavu. Ještě před první obcí odbočte u fotbalového hřiště a rybníka doleva na Kouty a pokračujte rovně. Po projetí obcí Kouty přijedete k rybníku, u kterého uvidíte hotel Luna.

Cesta od Brna je ještě snazší. Sjeďte z D1 na 81. km KOBEROVICE a jeďte na Leděč nad Sázavou. Hned za obcí Kamenná Lhota u rybníka a fotbalového hřiště odbočte doprava na Kouty a pokračujte rovně. Po projetí obcí Kouty přijedete k rybníku, u kterého již uvidíte hotel Luna.

Program:

Pátek 3. 11. 2017

8.30 – 9.30 Příjezd účastníků, prezence, ubytování
9.30 – 12.00 **Zahájení mezinárodní konference**, vedoucí bloku Ing. Tomáš Klíma

V tomto bloku vystoupí zástupci ministerstva zemědělství, Českomoravské společnosti chovatelů, České plemenářské inspekce, kteří zhodnotí současný stav chovu ovcí a koz v České republice a možnosti jeho dalšího rozvoje.

Bude provedeno vyhodnocení výsledků kontroly užitkovosti ovcí a koz.

Přestávka 60 minut – oběd

13.00 – 17.00 Společný **blok chovu ovcí**, vedoucí bloku Ing. Martin Hošek, Ph.D. a Ing. Michal Milerski, Ph.D. a **chovu koz**, vedoucí bloku Ing. Richard Konrád.

V tomto bloku bude projednána problematika šlechtění ovcí a koz se zaměřením na změny ve šlechtitelských programech, hodnocení plemenných zvířat a plemenné hodnoty ovcí.

Zaměříme se problematiku výživy ovcí a koz a ve veterinární části především na parazitologii.

17.00 – 19.00 **Jednání chovatelských klubů**

Přestávka 60 minut – večeře

Od 20,00 - Společenský večer, hudba a tanec

Sobota 4. 11. 2017

8.30 Snídaně

9.00 – 12.00 Praktické semináře, vedoucí bloku Ing. Vít Mareš

12.00 Ukončení mezinárodní konference

12.00 – 13.00 Oběd

Program bude probíhat v jednotlivých pracovních blocích. Při každém bloku bude probíhat moderovaná pracovní diskuze.

V průběhu konference bude k dispozici poradenské středisko ústřední evidence včetně ukázky nových známek pro

ovce a koz - zástupce ČMSCH, a.s., nabídka zajištění anti-parazitik prostřednictvím ČMSCH, a.s., prezentace krmivářských firem a firem zajišťujících hospodářské potřeby pro chovatele.

Účastnický poplatek jsme nezměnili, pro člena Svazu je 500 Kč + 300 Kč za ubytování. Pro ostatní účastníky konference je tento poplatek stanoven ve výši 700 Kč + 300 Kč za ubytování. Návštěvníci, kteří se zúčastní pouze jednoho dne konference, zaplatí jednorázový poplatek 500 Kč. Poplatky se vybírají při prezenci konference.

Na 20. mezinárodní konferenci zveme všechny členy i nečleny Svazu a širokou odbornou veřejnost.

Podrobný program jednotlivých sekcí bude uveden www.schok.cz.

Těšíme se na Vás!

Za pořadatele Ing. Vít Mareš

Prodej suffolského stáda:

Společnost Náš Dvůr s.r.o. se z důvodů nedostatku pastevní plochy rozhodla prodat stádo suffolských bahnic 29 ks a letošní jehničky 15 ks, které jsou určeny k zapuštění. Základní stádo pochází od pana Kosaře.

Jde o 29 bahnic z roku 2015 po prvním bahnění v roce 2017, jedná se o vyzrálé a konstitučně prostorné ovce.

Na prodej je ještě 15 ks letošních jehnic.

Jehničky dosahovaly ve 100 dnech věku 36 kg.

Cena po domluvě.

Telefon: **722 663 758**

Lokalita: **Litoměřicko**

Kalendář 2018

Vážení chovatelé, i letos pro vás chystáme kalendář na příští rok.

I letos bychom v něm rádi otiskli vaše milé svěřence rohaté i bezrohé, chlupaté i ostříhané, nově narozené i ty důstojného věku. Jejich prezentace v kalendáři se však neobejde bez vašich fotografií.

Fotíte-li, podělte se o svou radost s námi a pošlete nám fotky do Brna.

Použit můžeme fotky ve velkém rozlišení (nejlépe kolem 1 MB i víc)

poslané pokud možno přes "Úschovnu" - www.uschovna.cz

na mail: **oukropcova@schok.cz**.

Přejeme úspěšný chovatelský čas a těšíme se na vaše fotografické příspěvky.

Za redakci Zpravodaje Mgr. Iva Oukropcová

ZPRAVODAJ SVAZU CHOVATELŮ OVCÍ A KOZ Z. S.,

vydává:

Svaz chovatelů ovcí a koz z.s., zapsán ve spolkovém registru Krajského soudu v Brně, oddíl L, vložka 5270,
redakce: SCHOK z.s., Ptašinského 5, 602 00 Brno, tel./fax: 541 243 481, <http://www.schok.cz>, e-mail: schok@schok.cz,
evidováno u Ministerstva kultury ČR pod č. MK ČR E 12925

ISSN 1213-371X

Neprodejné! Zpravodaj je určen členům Svazu chovatelů ovcí a koz z.s., roční členský příspěvek SCHOK z.s. je 300 Kč, příspěvky na rok 2017 můžete poukázat na účet Svazu u Sberbank 4100004058/6800 (variabilní symbol Vám bude přidělen po dohodě s redakcí – Hana Vystrčilová) nebo je zaplatit složenkou.

Redakční rada:

Ing. Vít Mareš, Prof. Ing. František Horák, CSc., Ing. Tomáš Klíma,
Ing. Martin Hošek, Ph.D., Mgr. Iva Oukropcová – redaktor

Grafická úprava a tisk:

SET SERVIS centrum reklamy a tisku s.r.o., Helvíkovice 113, 564 01 Žamberk, e-mail: studio@setservis.cz, www.setservis.cz

Distribuce:

5P Agency, U sýpky 555, 664 61 Rajhradice
Do tisku předáno 22. 9. 2017, náklad 1 400 ks